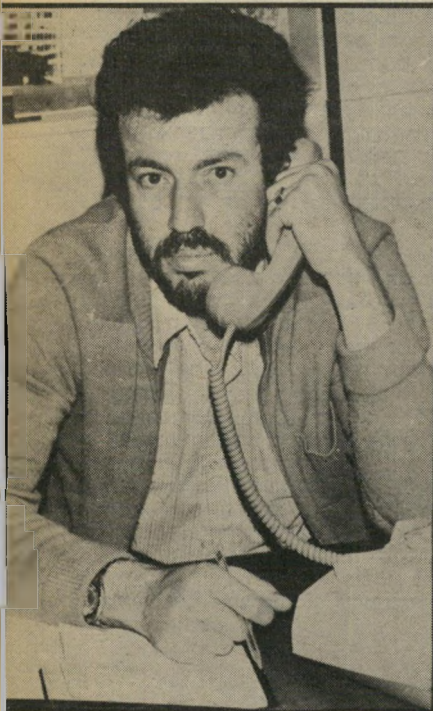

המתקשר שרצח את עיצאם סרמאוי בצע את עוזרו, אנוור אבו־עיישה.

לפני חודשים פירסם העוזר ספר, שהכיל מיסמך אנושי מרתק: סיפור

נעוריו בחברון הכבושה, הצטרפותו לפת"ח, מאסרו והעינויים שעבר

אנוור אבו־עיישה כיום
— לשלום

כנער בפת"ח, נכלא בכלא ישראלי, גורש מישראל, למד מושפטים באנגליה ובארצות הברית, שימש יו"ר אגודת הסטודנטים הפלסטיניים בצרפת והפך עוזרו של האיש שהקריב את חייו למען השיוש. הוא חי כיום בפאריס, חפר אזרחות וברשותו דרכון של פליט. השבוע: חלקו הראשון של סיפור חייו, על ילדותו בחברון תחת הכיבוש. תירגמה: תמי מוטוביץ.

לפני כחודשיים פורסם סיפור חייו של סניור אבו־רזאלה ("העולם הזה" 2375), פלסטיני המחפש את בנו היהודי. זהו אחד הסיפורים הכתובים בספר "זיכרונות פלסטיניים", שערך אנוור אבו־עיישה (33), עוזרו של ה"ר עיצאם סרמאוי. הספר ראה אור בפאריס, באוקטובר 1982. הפעם מתפרסם סיפורו של אבו־עיישה עצמו, שהתחיל את דרכו הפוליטית

הקהירן השני

מתבצעת בשני ביקורים: הביקור הראשון נועד להרגיע את הרוחות, ואילו בשני נקבע גובה הפיצויים הנזקקים, אם יש כאלה. סכום זה משולם עליידי כל הגברים של המישפחה, שווה בשווה, וחלקו של בן המישפחה שגרם לתאונה אינו עולה על חלקם של האחרים.

בית בכפר

ב-1962 או 1963 עברנו שוב דירה. עד אז התגוררנו — חמשת אחיי ר אחיותי, הוריי ואני — בחדר אחד, במרכז חברון. הכלל היה שהולכים לישון מוקדם בערב וקמים מוקדם בבוקר כדי להכין שיעורים. השירותים היו בקומה מתחת, והתחלקנו בהם עם שלוש מישפחות נוספות.

היינו ממש מאושרים לעבור. השתכנו בדירת שלוש חדרים באזור שהיה אז פרבר של חברון. גרנו בעצם בכפר. חסל סדר ויכוחים ומריבות: הילדים שיחקו בי שטחים שאותם חכרו הוריי מסביב לבית — היו לנו עצי שזיף, דובדבן, אגוזים וכמוכר גפנים (חברון ידועה בענבים ש-לה). מאז לא נאלצנו עוד לעזוב את הבית ולנסוע לחופשות אצל הסבא והסבתא, שגרו בכפר לא רחוק מאיתנו. אפילו לא העלינו בדעתנו לעזוב את האזור בחור פשות.

החלפתי, אם כן, בית-ספר בפעם הרביעית. בבית-הספר החדש היתה אווירה שונה לגמרי. התלמידים היו כולם בניגים למישה פחות מבוססות למדי. אני הייתי החדש, הפולש, וכולם רצו לדעת מה הציגים שלי. אווירת התחרות היתה מפותחת מאוד. לפעמים אירגנו מתיחות נגד המורים. יום אחד, כדי להתחמק מעונש, שיקרתי והטלתי את האשמה על שני תלמידים אחרים. בתור עונש חטפתי 18 מכות על הידיים... אך כבודי לא נפגע על ידי עדיין הייתי התלמיד השני הטוב בכיתה.

ואולם, מכיוון שהתרחקנו ממרכז העיר, לא נהייתי עוד מקריבת מוסך האוטובוסים שבו עבד אבי. בעבר נהגתי לשחק בתוך האוטובוסים החונים, עד שיום אחד, בשעה ששיחקתי בידיהם ההילוכים, האוטובוס התריל לנסוע פתאום, וחסם במשך שעה שלמה את הכביש הראשי בין חברון וירושלים. מרוב פחד נעלתי את עצמי בתוך האוטובוס וסירבתי לפתוח את הדלת עד שהגיע אבי וחילץ אותי.

קצת התנגעתי לאווירת העיר, אך ל-עומת זאת נהייתי לזרוק אבנים על מכור ניות של תיירים, ובעיקר צרפתים. בבית-הספר לימדו אותנו שהצרפתים הורגים את אחינו באלג'יריה ושהם סמל "האימפריאליזם הפרא" — זה היה הביטוי ה-מקובל.

באותה תקופה נהגתי להכין את שיעורי הבית בשדות. בדרך-כלל הלכתי לכיוון מערב, עד שיכולתי לראות את הים התיכון (זהו, אגב, המקום שבו אני רוצה לגור אחרי שאשוב הביתה). בדרך הייתי מקבל לחם מהכפריים, קוטף פירות מהע-צים ושותה מים מהבארות. לפעמים, בימי חופשה, הייתי נעלם לימים שלמים.

שמחות וחגיגות

א הבתי מאוד את הטקסים והחגיגות, שחלקם נעלמו עם הכיבוש. בימי הרמדאן, על כל הגברים של המיש-פחה להזמין, כל אחד בתורו, את כל

כי אחרי שנפגעת בתאונת-דרכים, הייתי פטור משיעורי התעמלות. נפגעת עליידי אוטובוס ושברתי את אגן-הירכיים. כל מישפחתי הגיעה מייד לבית-החולים, פרט לסבי ולאבי, שהיה נהג אוטובוס בעצמו. הם באו רק למחרת, אחרי שנהג האוטובוס שפגע בי שוחרר מהכלא. באר-תה תקופה נהגו השילטונות הירדנים לא-סור מייד כל מי שנאשם בגרימת חבלה גופנית. הם עשו זאת יותר כדי להגן על הנאשם מפני פעולות נקמה אפטריות של מישפחת הקורבן מאשר כדי להענישו. אבל במיקרה שלי היה הנהג עמיתו של אבי, ולא התעוררה שום שאלה של נקמה. הודות להתערבותה של מישפחתי שוחרר הנהג למחרת התאונה, ובא לבקר אותי בבית-החולים, יחד עם אבי ועם סבי.

אחרי שנפגעת נורה אמי נדר, שאם אכריא היא תשחוט בכל שנה, ביום התאור-נה, כבש ותחלק את הבשר לעניים. היא קיימה את נדרה עד 1967. ב-1967 הופר סק המינהג, איני יודע בדיוק מדוע.

הנוהג הוא שהפוגע בא, בלוויית כמה נכבדים, אל מישפחת הנפגע ו,מביא עטווה — מביע את צער, מתנצל ומפ-צה את המישפחה, אם היא דורשת פיצויים, כי דרישה כזאת היא די נדירה. ה"עטווה"

ב ית-הספר הראשון שבו למדתי היה מעין גניילדים לבנים ולבנות (זה היה, אגב, בית-הספר המערב היחיד שבו למר דתי אי-פעם). המורה, גברת אליסטי נביבה היתה נוצרייה — בחברון היו רק חמישה נוצרים — ולימדה בצורה אינטליגנטית. בגיל 4 או 5 עוברים הילדים באופן אוטר-מטי ל"בית-ספר של גדולים". אני הלכתי ללמוד בבית-הספר הפרטי של שיח' סעיד אל-נאצאר. השיח' היה בן למישפחה תור-כית משכילה, אחת מני רבות שהתיישבו בפלסטין בסוף המאה ה-19, ובאותה התקר-פה עברו מישפחות פלסטיניות רבות ל-תורכיה. חילופים אלה היו אמורים להפוך את האוכלוסייה יותר "תורכית".

כמעט בכל פעם שחזרתי מבית-הספר הביתה, הייתי מוצא שם את אחד מדודיי. הייתי מנשק את ידיו הוא היה נתון לי חמישה גרוש כדי לקנות לעצמי ארטיקים. כשהייתי בן 7 החלפתי שוב בית-ספר, עברתי ללמוד באוסאמה איבן-מוקו, במר-כז העיר הישנה של חברון. כיום גרים בבניין הזה ציונים, אשר טוענים שהבניין היה שייך למישפחה יהודית. עשו לי איוו-שהי בחינה, והכניסו אותי ישר לכיתה א'. בכל בוקר היינו שרים את ההימנון האלגי, רי ובכל שבוע תרמנו 10 גרוש לוועד לסיוע אלג'יריה. נשארתי בבית-ספר עד 1962. בית-הספר נמצא ממש ליד מוסך האוטובוסים הנוסעים בקו חברון-ירושלים, ולפעמים נאלצנו להפסיק את השיעור בגלל הרעש הנורא שעשו האוטובוסים.

תאונת אוטובוס

ב נוסף למיקצועות הרגילים היה לנו פעמיים בשבוע שיעור מלאכה. למר-בה הצער, כישוריו הפדגוגיים של המורה שלנו, ראשד, היו אפסיים. הוא היה בעל-מלאכה, ולעיתים קרובות לקח את מה שעי-שנו בשיעורים, בעיקר דיברייקש, ומכר אותם בחנות שלו. מדי פעם הוא היה מגיע בבוקר, ומחפש שני "מתנדבים" שיבואו לעזור לו בחנות. אבל נתנו לו לקחת רק את התלמידים הגרועים.

לא היו לנו שיעורי מוסיקה, אבל היינו מקבלים כמה שיעורי זימרה לפני ביקורו של המלך בחברון. אז היינו מאושרים וגאים, והמתנו יום שלם בשמש החמה, לבושים בביגדי-החג הלבנים שלנו, לבוא המלך. תוכנית הלימודים כללה, כמוכר, גם שיעורי דת. היו גם שיעורי התעמלות, אבל ניסו להתחמק מהם, כי שנאנו את המורה שלנו, שנהג להכות אותנו במקל על רגלינו החשופות. לי היה דווקא מול,

אנוור אבו־עיישה כנער בחברון
— מחילומה